

WANDELEN IN FRANKRIJK

- de mooiste plekken en routes -

Wandelen in Frankrijk is een uitgave van Joosse Media te Kampen

Copyright © 2022 Joosse Media

Teksten: Martijn Joosse

Illustraties: Marita Joosse

Omslagontwerp, vormgeving binnenwerk en fotografie: Martijn Joosse

Druk: Wilco BV, Amersfoort

ISBN 9789083261706

NUR 512

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Ondanks alle aan de samenstelling van dit boek bestede zorg kan noch de uitgever noch de auteur aansprakelijk worden gesteld voor eventuele schade die het gevolg is van enige fout in deze uitgave.

Over dit boek

Frankrijk laat zich het best te voet ontdekken. Dit boek is dan ook bedoeld voor iedereen die, voor het eerst of steeds weer opnieuw, verrast wil worden door al die plekken waar je met de auto, trein of fiets te snel voorbij raast - of niet eens kunt komen.

Waarom een wandelboek over Frankrijk?

Niets zo gemakkelijk als wandelen: stap uit de deur van je vakantiehuis, rits je tent open of kom je camper uit en duik de wijde wereld in. Je hebt er eigenlijk alleen degelijke schoenen voor nodig. Niet alleen is het goed voor lichaam en geest, je ziet ook nog eens veel meer. Of je nu een blokje omgaat, of een tocht van meerdere dagen wilt maken, in Frankrijk is wandelen altijd de moeite waard. Met dit boek willen we laten zien dat het een fantastisch wandelland is. Je hebt er alles wat je maar kunt verlangen: meeslepende landschappen met bergen, meren, bossen en ruige kustlijnen. Maar ook nog eens een rijke cultuur waar je onderweg van kunt genieten. En niet te vergeten de culinaire specialiteiten, om je na een flinke wandeling weer van nieuwe energie te voorzien.

Voor mij zijn, vanaf dat ik jong was, vakanties en reizen nauw verbonden met wandelen. Waar ik ook kom in Frankrijk, ik kies er altijd wel voor om een korte of lange wandeling te maken, of het nu in een stad of op het platteland is. Ben je ook iemand die de omgeving het liefst te voet verkent? Om je te helpen bij je zoektocht naar een mooie wandelbestemming heb ik dit boek samengesteld. Je vindt hierin een overzicht van vijftig Franse plekken waar het goed wandelen is. Ik heb ze de afgelopen jaren persoonlijk bezocht en er een of meerdere wandelingen gemaakt. In de selectie hebben verschillende elementen een rol gespeeld. Het zijn stuk voor stuk afwisselende gebieden met

indrukwekkende natuur, culturele parels of een combinatie van beide. En het zijn plekken waar ook echt wat te wandelen valt, doordat er bijvoorbeeld veel routes zijn uitgezet en gemarkeerd, maar ook omdat er over het algemeen een ruim aanbod is van accommodaties en faciliteiten voor wandelaars.

Bij elke plek heb ik twee of meer wandelingen uitgekozen die kenmerkend zijn voor dit gebied en die in het bijzonder de moeite waard zijn. Dit zijn wandelingen die je wat mij betreft in elk geval gedaan moet hebben. Er staat een korte beschrijving van elke wandeling, voor meer details over de route kun je terecht bij de GPS-bestanden die van elke wandeling te downloaden zijn. Verderop in het boek lees je hoe dit precies werkt. Ook vind je bij elke plek een overzicht van de belangrijkste wandelkaarten die niet in je uitrusting mogen ontbreken. Daarnaast geef ik tips voor overnachtingsplekken, met bijzondere aandacht voor accommodaties die specifiek op wandelaars gericht zijn. Bij elke plek staat ook aangegeven wat de beste tijd van het jaar is om er te wandelen. Tot slot vind je een globale indicatie van het niveau van de gemiddelde wandelroutes die er te maken zijn in dit gebied. Bij de route zelf staat eveneens de moeilijkheidsgraad vermeld (blauw, oranje of zwart, in oplopend niveau) en als honden zijn toegestaan dan staat dit aangegeven met een symbooltje. Controleer dit overigens ook altijd nog even zelf voordat je naar een gebied afreist om te wandelen, het kan zijn dat regels rondom het meenemen van je hond gewijzigd zijn.

Tekeningen

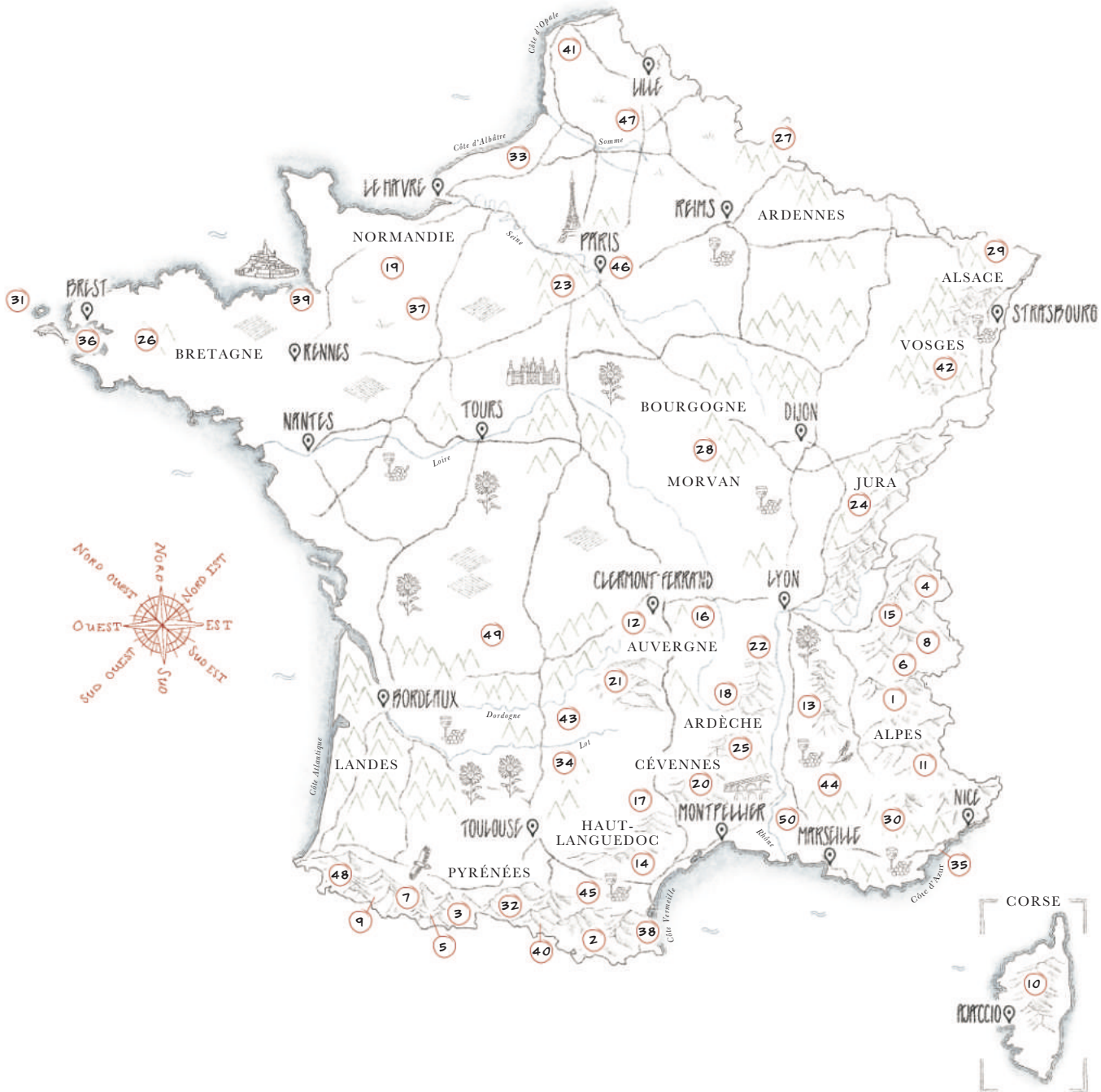
De prachtige illustraties in dit boek zijn gemaakt door Marita, mijn vrouw. Wandelen is een van de dingen die ons samenbindt: we hebben elkaar ontmoet tijdens een wandelvakantie. Een groot deel van de wandelplekken in dit boek hebben we dan ook samen ontdekt. Met dit boek hopen we je te inspireren om ook zelf te voet het Franse land in te trekken.

Bonne route !

Tijdens onze allereerste wandelvakantie samen

1 Vallée du Vénéon <i>P.22</i>	26 Huelgoat <i>P.126</i>
2 Catalaanse Pyreneeën <i>P.26</i>	27 Franse Ardennen <i>P.130</i>
3 Massif du Néouvielle <i>P.30</i>	28 Morvan <i>P.134</i>
4 Rondon de Mont Blanc <i>P.34</i>	29 Vosges du Nord <i>P.138</i>
5 Keteldalen bij Gavarnie <i>P.38</i>	30 Gorges du Verdon <i>P.144</i>
6 Rondon de Mont Thabor <i>P.42</i>	31 Île d'Ouessant <i>P.148</i>
7 Cauterets <i>P.46</i>	32 Le pays du Couserans <i>P.152</i>
8 Vanoise <i>P.50</i>	33 Côte d'Albâtre <i>P.156</i>
9 Lescun <i>P.54</i>	34 Hart van de Lot <i>P.160</i>
10 De bergen van Corsica <i>P.58</i>	35 Côte d'Azur <i>P.164</i>
11 Westelijke Mercantour <i>P.62</i>	36 Presqu'île de Crozon <i>P.168</i>
12 Chaîne des Puys <i>P.68</i>	37 Alpes mancelles <i>P.172</i>
13 Vercors <i>P.72</i>	38 Côte Vermeille <i>P.176</i>
14 Mont Caroux <i>P.76</i>	39 Baai van Mont Saint-Michel <i>P.180</i>
15 Massif des Bauges <i>P.80</i>	40 Haute vallée de l'Ariège <i>P.184</i>
16 Monts du Forez <i>P.84</i>	41 Côte d'Opale <i>P.188</i>
17 Causse du Larzac <i>P.88</i>	42 Ballons des Vosges <i>P.194</i>
18 Monts d'Ardèche <i>P.92</i>	43 Causse de Gramat <i>P.198</i>
19 Suisse normande <i>P.96</i>	44 Pays du Ventoux <i>P.202</i>
20 Zuidelijke Cevennen <i>P.100</i>	45 Pays Cathare <i>P.206</i>
21 Bergen van de Cantal <i>P.104</i>	46 Historisch Parijs <i>P.210</i>
22 Parc du Pilat <i>P.108</i>	47 Langs de Somme <i>P.214</i>
23 Forêt de Rambouillet <i>P.114</i>	48 Pays Basque <i>P.218</i>
24 Bossen van de Jura <i>P.118</i>	49 Périgord-Limousin <i>P.222</i>
25 Vivarais cévenol <i>P.122</i>	50 Alpilles <i>P.226</i>

Wandelen

Wandelen in Frankrijk, waar moet je zoal rekening mee houden? Of je nu voor een korte wandeling gaat of een dagenlange trektocht, er zijn een aantal dingen die ervoor zorgen dat wandelen in Frankrijk net even wat anders is dan wandelen in Nederland.

Wegwijzers en markeringen

In bergachtige gebieden zijn wandelpaden over het algemeen goed aangegeven, door middel van bordjes, met behulp van geverfde markeringen op rotsen en paaltjes, maar ook wel eens alleen door *cairns*, hoopjes stenen. De wandelpaden en aanduidingen worden daar onderhouden door de Franse bergvereniging, de *Fédération des clubs alpins et de montagne*. Elders, in de wat meer landelijke gebieden, is het soms goed zoeken naar markeringen en hangt de staat van paden en markeringen vooral af van de inzet van de plaatselijke toerismebureaus.

Wandelen met je hond

Wil je je trouwe viervoeter meenemen tijdens een wandeling in Frankrijk? Dat is helaas niet altijd mogelijk. Met name in veel natuureservaten en natuurparken zijn honden verboden. In een aantal gevallen worden ze getolereerd mits ze zijn aangeliend en soms ook gemuilkorfd. Informeer dus altijd van tevoren of het meenemen van je hond is toegestaan. Wees, of je nu met of zonder hond wandelt, extra voorzichtig bij het passeren van een kudde met waakhonden, zogenaamde *patous*. Loop indien mogelijk met een boog om zo'n kudde heen en houd je hond aan de lijn.

Tijdsduur

Hoe lang duurt de wandeling nog? Als je zelf een route uitstippelt, kan het wel eens lastig zijn precies te bepalen welke tijdsduur er bij een bepaald traject hoort. In Nederland en Vlaanderen is het gemakkelijk, en kun je het gemiddelde wandeltempo van vier à vijf

kilometer per uur hanteren. Dat geldt uiteraard ook voor de vlakke gedeeltes van Frankrijk. Maar in veel wandelgebieden heb je te maken met hoogteverschil. In de bergen helemaal, maar verkijk je niet op wandelingen in relatief vlakke streken als Normandië of Bretagne. Ook daar kan er ongemerkt flink wat hoogteverschil optreden. Er gaan allerlei formules rond om wandeltijden te berekenen. Maar uiteindelijk hangt het van veel factoren af, zoals het gewicht aan bagage, je fysieke conditie en de staat van het pad. De tijden die bij de routes in dit boek staan zijn dan ook zeer indicatief, ze geven een idee van de lengte. De beste manier om achter je eigen wandeltempo te komen is door ervaring. Schrijf je tijden, afstanden en hoogteverschillen op en je gaat vanzelf een patroon zien. Een tip: vraag onderweg regelmatig aan andere wandelaars hoe ver het naar of van een bepaalde plek is.

Eten en drinken onderweg

Tijdens wandelingen kun je zelf je lunchpakket meenemen, maar het is ook leuk om je route zo te plannen dat je onderweg langs een restaurant of berghut komt waar je kunt lunchen. Niets lekkerder na een vermoeiende wandeling dan een flink bord pasta of soep met

verse ingrediënten. Als je op het Franse platteland wandelt, is het handig om te weten dat de meeste restaurants er strikte serveertijden hanteren. Over het algemeen kun je voor de lunch precies tussen twaalf en twee terecht. Ons is het zelfs wel eens gebeurd dat we om tien voor twee ook geen tafeltje meer kregen. Vraag in een restaurant altijd of er een *menu of formule* is. Dit is een twee- of driegangenmenu voor een lage prijs.

Jacht

Als je tijdens een wandeling in Frankrijk ineens harde knallen hoort, is dat waarschijnlijk geen vuurwerk. Vooral op het platteland en in de bosgebieden is de jaarlijkse jachtperiode in het najaar en de winter een tijd waar naar uit wordt gekeken. Zodra het mag, gaat men massaal de natuur in voor het schieten van allerlei wild. Jagers dragen bij aan het beheer van diverse soorten, zoals wilde zwijnen, herten, eenden en hazen. Maar helaas gebeuren er ook ieder jaar weer ongelukken. Er zijn verhalen bekend dat een wandelaar onder vuur werd genomen, omdat de jager dacht dat er een hert voorbij kwam lopen. De jacht begint voor de meeste gebieden ieder jaar op een van de zondagen van september en duurt tot de laatste dag van februari. Lokaal kunnen tijdstippen en periodes variëren. Ga je in die tijd een onherbergzaam gebied in, kijk dan uit. Als er een jacht gaande is, staat dat vaak aangegeven met bordjes langs de weg en rond parkeerplaatsen bij populaire wandelpaden: *chasse en cours*. Blijf absoluut op de gebaande paden en ga niet door de bossen struinen. Wil je helemaal zeker zijn, draag dan felgekleurde kleding. Je kunt ook altijd bij het plaatselijke toerismebureau of gemeentehuis informeren of er jachtpartijen gepland zijn.

Wandelbordjes in de Écrins

Overnachten

Wie wandelt, moet ook slapen. Tijdens een wandelvakantie in Frankrijk kun je natuurlijk heel goed vanuit een vaste locatie de streek verkennen, zoals een vakantiehuisje of camping. Maar het is ook leuk om eens een trektocht te doen, van locatie naar locatie.

Overnachten kun je dan bijvoorbeeld in hotels of *chambres d'hôtes*, maar er zijn ook speciale accommodaties die zich op wandelaars richten. Helemaal avontuurlijk is het om zelf je tentje mee te nemen in de rugzak.

Bivakkeren

Dagenlang wandelen met een tentje op je rug, dat je 's avonds kunt neerzetten op de mooiste plekken. Klinkt dat aantrekkelijk? Zomaar ergens je tent in de vrije natuur plaatsen is niet overal toegestaan. Maar gelukkig zijn er uitzonderingen. In de meeste natuurparken mag je tussen 19 en 9 uur bivakkeren, op minstens een uur afstand van de openbare weg of de grenzen van het park. Ook mag je rondom een berghut vaak je trekkerstent opzetten. Laat je bivakplek altijd schoon achter. Raadpleeg de website van een natuurgebied voor de specifieke regels.

Bivakplek in de Vercors

Camper

Als je met een camper op weg bent, mag je die in Frankrijk in principe op elke openbare parkeerplaats neerzetten om erin te overnachten, tenzij dat op die plek expliciet verboden is. Op de meeste parkeerplaatsen in de vrije natuur kun je dit dus prima doen, om de volgende dag vroeg uit de veren te gaan en een mooie wandeling te maken.

Refuges

In de meeste berggebieden zijn wel *refuges* te vinden, oftewel berghutten. Er zijn een aantal private hutten, maar de meeste vallen onder het beheer van de Franse bergvereniging, de *Fédération française des clubs alpins et de montagne* (FFCAM). Het merendeel van de *refuges* is bemand (*gardés*). Dat wil zeggen dat er in de zomermaanden een huttenwaard is en eventueel ander personeel. Je kunt er dan terecht voor een overnachting op basis van halfpension. Ook zijn er meestal lunchpakketten te koop en kun je er tussen de middag van de kaart lunchen. Het avondeten is meestal gewoon 'wat de pot schaft', en gebeurt gezamenlijk aan lange tafels. Buiten het seizoen is vaak een deel van de hut toegankelijk als winterbivak.

Cabanes en refuges non-gardés

In met name bergachtige streken vind je ook onbemande berghutten, *cabanes* of *refuges non-gardés* geheten. De *refuges* en sommige *cabanes* zijn expliciet op wandelaars gericht, je vindt er vaak enkele planken en in het beste geval wat matrassen om op te slapen en een eenvoudige kookgelegenheid, bijvoorbeeld een houtkachel. Andere *cabanes* zijn vooral bedoeld voor herders en boeren die een of meerdere nachten bij hun kuddes willen blijven. Die laatste zijn over het algemeen privébezit en alleen door wandelaars te gebruiken bij noodgevallen zoals slecht weer of een ongeval.

Refuge de Plan du Lac

Gîtes d'étape

Net als berghutten zijn *gîtes d'étape* gericht op wandelaars. Het verschil is dat deze laatste zich over het algemeen in dorpen en steden bevinden, en ook in andere delen van het land dan alleen de bergen. De overeenkomende factor is zowel het slapen in gedeelde slaapzalen als, meestal, de mogelijkheid om op basis van halfpension te overnachten. Dat laatste is echter niet per definitie mogelijk, er zijn ook *gîtes d'étape* met enkel kookgelegenheid waarop je zelf je maaltje moet klaarmaken. *Gîtes d'étape* tref je met name op plekken waar populaire langeafstands-wandelroutes langs voeren.

Refuge du Col de la Vanoise

Gebaande paden

Op basis van een gedetailleerde wandelkaart kun je als gevorderde wandelaar eenvoudig zelf een wandelroute samenstellen. Maar om het je gemakkelijk te maken: er zijn ook veel kant-en-klare routes in Frankrijk te vinden. Bijvoorbeeld in dit boek, maar ook elders. Van langeafstandspaden die weken in beslag nemen tot rondjes om de kerk.

Sentiers de grande randonnée (GR)

De bekendste langeafstandswandelroutes vormen de *Grande Randonnée*-paden (GR). Er zijn er vele tientallen, die het land doorkruisen. De totale afstand aan routes ligt rond de zestigduizend kilometer. De paden zijn gemarkeerd met wit-rode strepen, vaak geveerd op rotsen of in de vorm van stickers op paaltjes. Naast de GR, beheert de verantwoordelijke organisatie *Fédération française de la randonnée pédestre* (FFRandonnée) ook de *GR de Pays* (GRP) en de *sentiers de petite randonnée* (PR). De FFRandonnée geeft zogenaamde *topoguides* uit met daarin alle informatie over de routes en beschrijvingen van wandelingen.

Markering van de GR10 in het Massif du Néouvielle

Bekende GR-wandelroutes

GR4: Deze leidt je dwars door Frankrijk, van Grasse naar Royan

GR5: Loop van Hoek van Holland naar Nice, via de Vogezen en de Alpen

GR10: Wandel van kust tot kust dwars door de Pyreneeën

GR20: Doorkruis het eiland Corsica, over de hoogste bergtoppen

GR34: Volg het Sentier des Douaniers langs de kust van Bretagne

Sentier d'interprétation du Rocher de l'Aigle

Sentiers de découverte

Een leuke manier om een bepaald landschap of een thema te ontdekken, zijn de *sentiers de découverte** of *sentiers d'interprétation*. Dit zijn plaatselijke rondjes die door bijvoorbeeld toerismebureaus of beheerders van een natuurpark zijn uitgezet, voorzien van bordjes met informatie. Zo zijn er ontdekkingspaden die je meer vertellen over de geschiedenis van een streek, bijzondere flora of fauna of de geologische aspecten van een landschap. Ook zijn er ontdekkingspaden speciaal voor kinderen. Stap het lokale Office de Tourisme binnen en vraag of er zulke paden in de buurt zijn. Meestal gaat het hierbij om wandelingen van één tot enkele uren.

* Een woordenlijst met veelgebruikte Franse wandeltermen vind je op pagina 230.

Wandelgidsen

Behalve de hiernaast genoemde *topoguides* zijn er nog veel meer wandelgidsen te koop waar compleet beschreven routes in staan. Wij zijn fan van de gidsen van de Duitse uitgeverij Rother, waarvan er een aantal ook in het Nederlands zijn vertaald. Deze worden uitgegeven bij Uitgeverij Elmar, die ook andere wandelgidsen op de markt brengt.

Internet

Online zijn er ook veel kant-en-klare routes beschikbaar. Goede ingangen om deze te vinden zijn de website van het toerismebureau van de streek of gemeente waar je heen wilt. Daarnaast kun je terecht op websites als **Altituderando.com**, **Visorando.com**, **Komoot.com**, **AllTrails.com** of **Bergwandeleroutes.nl**.

Sentier de découverte du Plateau d'Argentine

GPS-routes

Wil je zeker weten dat je niet verdwaalt, of vooraf een route helemaal uitpluizen op de kaart? Van veel wandelroutes kun je tegenwoordig een GPS-bestand downloaden. Ook alle wandelroutes in dit boek zijn beschikbaar als GPS-bestand. Hoe werkt dat precies, en hoe gebruik je deze bestanden?

Downloaden

Alle wandelingen in dit boek zijn genummerd. Ga op je computer, tablet of smartphone naar frankrijkpuur.nl/wandelroutes. Op die pagina staat een link naar een bestand met daarin alle routes in GPX-formaat, het meest gebruikte bestandsformaat voor GPS-routes. Sla het bestand op je computer, tablet of smartphone op, pak het uit (vaak gaat dit automatisch als je erop klikt) en zoek het nummer van de route die je wilt zien op. Deze kun je vervolgens openen.

Openen in een app

Als je het GPX-bestand naar je tablet of smartphone hebt gedownload, kun je het bestand openen in speciale apps. Een van onze favoriete apps hiervoor is **OsmAnd**. Deze is zowel voor iPhones als voor Android-telefoons beschikbaar. Je kunt in deze app op basis van een GPX-bestand navigeren. Klik in de app op 'Navigatie' en kies bij 'Opties' voor 'Volg de track'. Selecteer het GPX-bestand dat je hebt gedownload. Vervolgens krijg je de route in beeld en kun je starten met wandelen.

Een andere app die we vaak gebruiken is AllTrails. Het handigste is om eerst op de computer via de website van **AllTrails** een account aan te maken en vervolgens bij 'Saved' en 'Create map' te kiezen voor 'Upload from file'. Selecteer hier het GPX-bestand van de route die je wilt lopen. Sla de kaart op, geef het een naam, en open vervolgens de app van AllTrails op je telefoon. Log in met hetzelfde account als op de computer. Bij 'Saved' staan je opgeslagen kaarten, waaronder het bestand dat je zojuist geïmporteerd hebt.

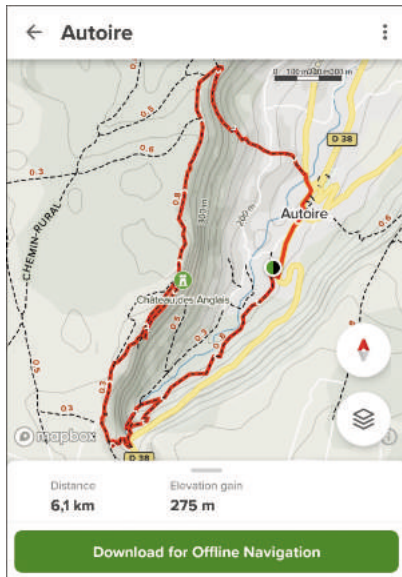

Google MyMaps

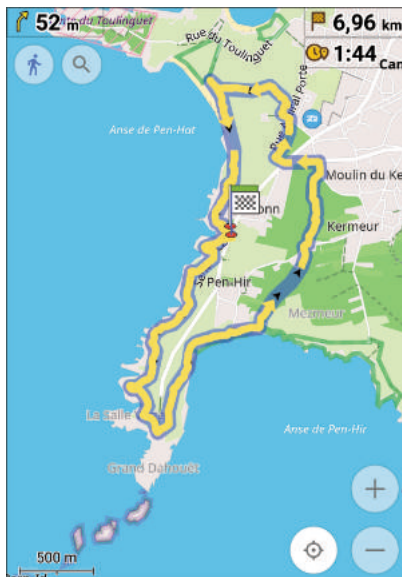
Het is altijd een goed idee om voorafgaand aan een wandeling de route te verkennen met behulp van Google Maps. In de gewone versie van Google Maps kun je geen GPX-bestanden gebruiken, maar Google heeft een aparte dienst genaamd **MyMaps**. Ga naar google.com/mymaps, log in met je Google-account en klik op 'Nieuwe kaart maken'. Kies vervolgens voor 'Importeren' en selecteer het GPX-bestand van de route die je wilt bekijken. Vervolgens krijg je de gewenste route in beeld en kun je bij 'Basiskaart' kiezen voor satellietfoto's.

GPS-apparaten

Als alternatief voor het gebruik van GPS-bestanden op je smartphone zijn er ook gespecialiseerde GPS-apparaten. Die hebben als voordeel dat de batterij over het algemeen langer meegaat en dat ze beter tegen een stootje kunnen. Ga je vaak op pad en hecht je aan GPS-navigatie, dan vallen deze apparaten zeker te overwegen. Ook zijn er smartwatches met ondersteuning voor GPX-bestanden.

AllTrails

OsmAnd

Wandelkaart

Opgelet: Als je een onherbergzaam gebied ingaat, zijn GPS-bestanden nooit het enige waarop je moet vertrouwen. Je telefoon of GPS-apparaat kan uitvallen of zonder bereik komen te zitten. Neem dus altijd een goede wandelkaart mee tijdens je wandelingen, en zo mogelijk ook een kompas om in geval van nood of slecht weer je locatie te kunnen bepalen.

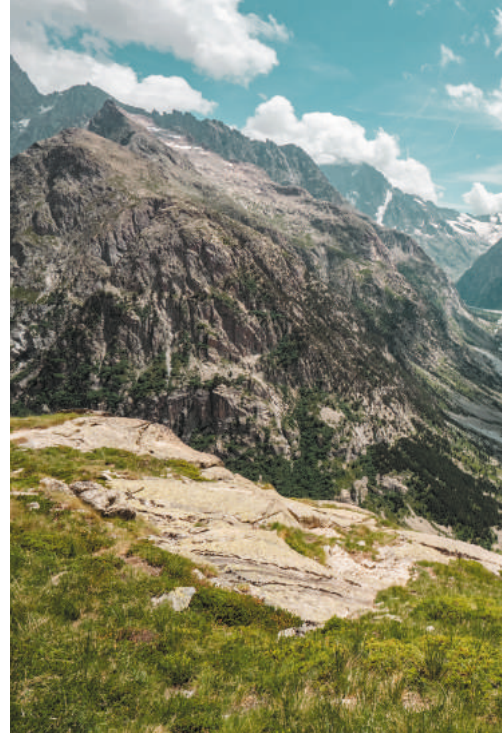

GROOTSE BERGLANDSCHAPPEN

Om stil van te worden... Wandelen in de bergen van Frankrijk laat je beseffen hoe klein je bent. Neem een goede verrekijker mee, zodat je die gems, steenbok of lammergier niet mist.

Lac Lauvitel

Onder in het dal ligt het bergsportdorp La Bérarde

Vallée du Vénéon

1.

Auvergne-Rhône-Alpes • Isère

Vanaf het bergsportstadje Le Bourg d'Oisans loopt een kronkelige en steeds smaller wordende weg diep de bergen van de Écrins in. Als je de grillige loop van het riviertje Vénéon volgt, kom je uiteindelijk uit in het dorp La Bérarde, dé bestemming voor liefhebbers van uitdagende bergwandelingen. Dorpjes zijn er weinig hier en overal heb je overweldigende uitzichten op de omringende steile hellingen en bergtoppen. Op verschillende plekken in het dal starten wandelroutes die je naar de mooiste plekjes brengen.

De naam van het dal komt van de rivier Vénéon die erdoorheen stroomt en die als bron de Glacier de la Pilatte heeft. Hoe verder de rivier zich een weg baant door het nauwe dal, hoe breder hij wordt, doordat ook uit de zijdalen verschillende beekjes en riviertjes naar beneden stromen. De zijrivieren zijn

soms behoorlijk wild en hebben diepe kloven uitgesleten. Verspreid over het dal liggen enkele dorpen en gehuchten. Het eerste grotere dorp dat je tegenkomt als je het dal inrijdt is het charmante Vénosc. Het ligt een beetje tegen de berghelling aan, je moet eerst wat bochtjes draaien voordat je in

Onderweg naar Refuge de la Pilatte

het kleine centrum belandt. Vanuit het dal loopt een kabelbaantje omhoog dat je naar het skigebied van Les Deux Alpes voert. Maar dat is niet de hoofdattractie van het dorp. Je komt hier met name voor je rust, de prachtige ligging en de authentieke stenen huizen waartussen nauwe straatjes en steegjes kronkelen. Een mooi uitzichtpunt heb je bij de kerk, waarvan de fundamenten uit de negende eeuw stammen. Iets voor Vénosc kom je langs het begin van enkele wandelroutes die naar Lac Lauvitel voeren, het grootste meer van de Écrins. Dit natuurlijke meer is enkele honderden jaren geleden ontstaan en vormt nu een geliefde wandelbestemming. Rijd je na Vénosc verder, dan beland je al snel in het ruigere gedeelte van het dal. Net voor het pittoreske dorp Saint-Christophe-en-Oisans kom je enkele haarspeldbochten tegen, verder stijgt de weg geleidelijker. Het hoogtepunt van de Vallée du Vénéon is het bergwandeldorp La Bérarde. De weg ernaartoe is niet voor angstige automobilisten. Vroeger was La Bérarde het leefgebied van de weinige boeren die in dit

afgelegen bergdal woonden en werkten, beetje bij beetje is het in de loop der tijd omgevormd tot alpinistendorp. Vanaf hier vertrokken diverse expedities naar de hoogste toppen van de Écrins, zoals de Meije en de Barre des Écrins. Maar gelukkig, ook voor minder geoefende bergbeklimmers is dit een mooi gebied. Onderaan het dorp ligt een middelgrote camping, verder zijn er in het dorp nog enkele losse accommodaties. Echt rustig en comfortabel vakantieviereen zit er hier niet helemaal in voor de meesten, toch minstens driekwart van de mensen komt met een actief doel naar La Bérarde: wandelen, fietsen, bergen beklimmen. Tijdens een verblijf in de Vallée du Vénéon ligt ook de rest van de Écrins binnen handbereik. Bekendste wandelroute hier is de GR54, die in een rondje om de hoge toppen van het berggebied heen leidt. Ander hoogtepunt in deze omgeving is La Grave, met een imposant uitzicht op de Meije. Bezoek ook Alpe d'Huez. Dat is niet alleen voor fietsers leuk: je vindt er een mooie wandelroute langs vijf meertjes.

Wandelingen

● 1 Refuge de la Pilatte (20,3 kilometer; +900m -900m; 6u)

Een lange dagwandeling vanuit La Béarde door een ruig en ongerept bergdal met als beloning een schitterend uitzicht op een gletsjer. Het pad loopt het eerste stuk geleidelijk stijgend tot het aan het eind nog een pittige klim wordt naar de hut toe. Onderweg loop je lange tijd langs een idyllische bergbeek. Het pad is goed aangegeven, maar wordt rotsachtiger en steniger hoe hoger je komt. De terugweg gaat deels over hetzelfde pad, je kunt de helft via de westelijke helling teruglopen.

● 2 Tête de la Maye (4,6 kilometer; +750m -750m; 4u)

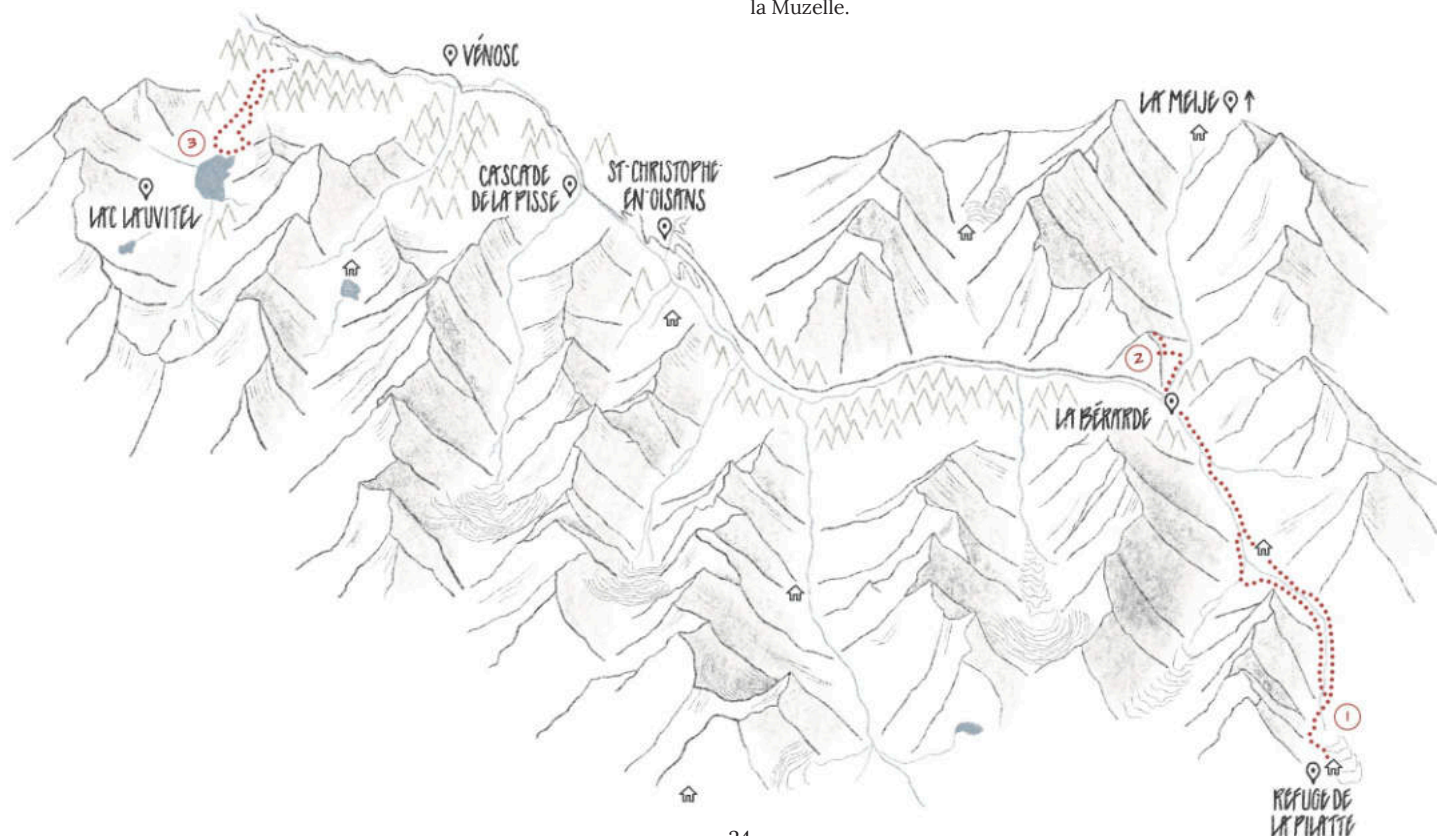
Een van de wandelingen die je een mooi uitzicht geven op zowel de Meije als het dal met La Béarde, is de tocht naar de Tête de la Maye op 2518 meter. Je begint direct in La Béarde. Het is een lastige klim met een fors

hoogteverschil over een relatief kleine afstand.

Onderweg kom je enkele gezeekerde passages tegen waarbij je houvast hebt aan staalkabels. Ervaring met bergwandelen is dus wel nodig hier, maar de beloning is de moeite meer dan waard. Bovenop wacht je een mooi plateau met panoramatafel en een driehonderdziggraden uitzicht.

● 3 Lac Lauvitel (5,5 kilometer; +550m -550m, 3u)

Vanaf het gehucht La Danchère loop je in ongeveer anderhalf uur naar Lac Lauvitel, het grootste meer in de Écrins. Het meer is beroemd vanwege het azuurblauwe water. Rondom vind je steile berghellingen waar veel marmotten leven. De wandelroute gaat redelijk steil omhoog maar is goed begaanbaar voor jong en oud, mits je een beetje sportief bent. De wandeling is ook uit te breiden tot een meerdaagse huttentocht via de Refuge de la Muzelle.

Overnachten

CAMPINGS

Camping municipal de la Bérarde
90pl; La Bérarde

Camping la Cascade de Vénosc
45pl; Vénosc

Camping Caravaneige le Champ du Moulin
83pl; Vénosc

BERGHUTTEN

 Refuge le Carrelet
33p; La Bérarde

 Refuge Temple-Écrins
48p; La Bérarde

 Refuge du Châtelleret
40p; La Bérarde

 Refuge Soreiller
81p; Les Étages

 Refuge de la Selle
75p; Saint-Christophe-en-Oisans

 Refuge de la Muzelle
70p; Vénosc

 Chalet Alpin de la Bérarde
61p; La Bérarde

 Refuge de l'Alpe du Pin
20p; La Bérarde

 Refuge du Promontoire
30p; La Bérarde

HOTELS, GÎTES & CHAMBRES D'HÔTES

 Gîte les Arias
La Bérarde

Lauvitel Lodge
La Danchère

Chambres d'Hôtes les 2 M
Vénosc

Le Champ de Pin
La Bérarde

Le Relais des Écrins
Saint-Christophe-en-Oisans

Lastige passages tijdens de wandeling naar de Tête de la Maye

IN HET KORT

Niveau wandelingen

●●●○

Wandelkaarten

- IGN 3336ET
- IGN 3436ET

BESTE TIJD

Januari	○○○	Juli	●●●
Februari	○○○	Augustus	●●●
Maart	○○○	September	●●○
April	○○○	Oktober	●○○
Mei	●○○	November	○○○
Juni	●●○	December	○○○